

Jeseníky, Karpaty nebo Vysočina. S vlastním příběhem a jak je neznáte. Česko pohledem dronu v novém dokumentárním cyklu Krajinou domova diváci uvidí od 21. dubna každý čtvrtek v 21:30 na obrazovkách ČT2.

Česká republika skrývá spoustu pozoruhodných míst, o kterých sami její obyvatelé možná ani netuší. Krajinou domova je obrazovým vyprávěním o těchto místech a o povaze naší krajiny. „V cyklu se chceme věnovat místům, která jsou v evropském měřítku mimořádná,“ říká kreativní producent **Petr Kubica**, v jehož tvůrčí producentské skupině dokument vzniká, a dodává: „Dokument se tak bude věnovat přírodním a kulturním lokalitám a také fenoménům a jevům, o jejichž existenci mnoho lidí nemá tušení, například krajině nejzachovalejších sopek v Česku.“

Natáčelo se ve dvanácti oblastech, v desítkách lokací, v každém ročním období, aby je tvůrci zachytili v různých náladách. Seriál je pozoruhodný také svým formálním zpracováním. K zachycení krajiny využil štáb nejmodernějších natáčecích technik a technologií. Patří k nim časosběry, primární záznam v rozlišení 4K nebo letecké záběry pořízené z dronů.

Dokumentární cyklus Krajinou domova vznikl v koprodukcí s ministerstvem životního prostředí a za finanční podpory Lesů České republiky. „Petr Krejčí natočil naprosto strhující dokument o české přírodě a krajině, kterou vám nebude stačit pouze vidět, budete ji chtít zažít. Seriál Krajinou domova, jehož vznik podpořilo Ministerstvo životního prostředí, představuje pomyslnou vstupní bránu do naší krajiny, která je naprosto jedinečná a námi, obyvateli České republiky, stále nedocenená. Věříme, že diváci do ní vstoupí nejen skrze obrazovky České televize, ale jedinečné a emotivní záběry přesvědčí mnohé z nich o tom, že stojí za to ji poznat i osobně. Ostatně s tímto cílem jsme do podpory tohoto unikátního díla šli,“ říká tisková mluvčí Ministerstva životního prostředí ČR **Petra Roubíčková**.

„Česká krajina je nesmírně krásná. Její přirozenou součástí jsou lesy, z nichž polovinu obhospodařuje podnik Lesy České republiky. Všichni známe naši vlast z cest a výletů. Pořad Krajinou domova nabízí pohledy nové, které v nás vzbuzují radost z toho, že žijeme právě v naší zemi. Najít správná místa ve správný čas a zaznamenat vše filmovými prostředky, je umění, které tým režiséra Petra Krejčího dokonale ovládá. Proto jsme se stali partnerem pořadu. Věříme, že u diváků posílí pocit hrdosti a lásky ke krajině, v níž jsou doma,“ dodává tisková mluvčí Lesů České republiky **Eva Jouklová**.

To není země, to je zahrádka!

„Když Zdeněk Svěrák vložil do úst doktora z Vesničky mé střediskové toto zvolání, možná ani netušil, jak výmluvné to přirovnání ve své podstatě je. Doslovně i v přeneseném smyslu slova. Po staletí byla naše krajina skutečnou kvetoucí zahradou. Pole měla podobu úzkých pásů a na každém se pěstovalo něco jiného. Les byl po dlouhou dobu vlastně vzácností. Tento po staletí pěstovaný vztah mezi člověkem a krajinou byl v druhé polovině minulého století drasticky narušen. Jsou ale místa, kde lidé vztah ke své krajině úplně neztratili – a na těch místech je to na první pohled znát. Ale na mnoha jiných „zahrádka“ zanikla nebo zarostla, zpuskla. Krajinou domova nahlíží na ni jako na prostor, který odolává negativním změnám a ve kterém je lidská činnost v harmonii s přírodou. „

Petr Krejčí

Režisér Krajinou domova

„Dokument Krajinou domova si mě získal hlavně nasazením jeho týmu, že fungují jako parta přátel. Také samozřejmě úžasnými záběry a tím, co jeho autor a režisér Petr Krejčí o tématu ví. Během natáčení vzniklo mnoho verzí scénářů, nebyl ovšem problém, co do pořadu dát, ale naopak, co s těžkým srdcem vypustit. Podpořit básnický styl, nebo dát přednost informacím? Dopředu jsme znali témata a přibližné okruhy, ale nikdo nemohl tušit, jestli se podaří konkrétní záběry natočit. Výsledné záběry vypadají tak přirozeně a jednoduše, jako by měl štáb štěstí na počasí. Podařil se jim například oblet dronem hradu Házmburku nebo srovnat rychlost dronu s rychlostí mraků, že záběr vypadá tak, jakoby s nimi plaval. Ale to nebylo štěstí, to byla kombinace dřiny a vědomostí. Štáb moc dobře věděl, kdy kam jet a rozhodně tam nejel pouze jednou nebo dvakrát. Pochopil jsem to, až když jsem se jel podívat na natáčení. Místa, která my vidíme jako normální les nebo kopec, vidí tvůrci úplně jinak. Pro ně to není normální les – jsou to nejstarší zbytky pralesa. Kopec, co skrývá dutinu, ze které se kouří, není sopka. A ta skalka u potoka, to je vzácný přírodní útvar vytvořený vodou z travertinu. Oni to nejen jinak vidí, ale dokážou to nám všem také jinak ukázat.“

Milan Vacek

dramaturg pořadu Krajinou domova

„Režisér Petr Krejčí pro svůj projekt hledal kameramana, který miluje přírodu stejně jako on. Takový člověk pak totiž není jen ‚dělník‘, ale dává do práce srdce, a to je na výsledku hodně znát. Viděl jsem strašně moc míst, o kterých jsem vůbec neměl tušení a dostal jsem se na místa, kam běžně lidská noha nevkročí. Když jsme začali natáčet, měl jsem nějakou představu, jaké to asi bude, ale realita tuhle představu rozcupovala na kousky. Natáčení krajiny je specifické její stálostí a proměnlivostí zároveň. Když půjdete několikrát na stejné místo, můžete pokaždé vidět něco jiného. Můžete vidět krajinu prozářenou sluncem, krajinu v mlze, či pokrytou sněhem. A pokaždé tak na nás toto stejné místo působí jinak, vyvolává jiné emoce. A o to se snažím i při své práci, zachytit tyto neopakovatelné momenty a přenést emoce na diváky. Mým snem je dělat svou práci tak, aby se lidé, kteří ji uvidí, zvedli od televizí a šli ven, obdivovat na vlastní oči naši krásnou krajinu. Aby si uvědomili, jak je vzácná, a že si jí musíme vážit a chránit ji.“

Michal Matuška

Hlavní kameraman pořadu Krajinou domova

Petr Krejčí: Žít v takové krajině, jako je ta naše, je privilegium a štěstí

Jak Vás napadlo zfilmovat takovýmto způsobem téma krajiny?

Krajina je od dětství moje osobní téma. Od mala ji vnímám hodně citlivě, ale vlastně také netuším, kde se to vzalo. Máme krajinu tak bohatou a pestrou, že je to skoro na hranici uvěřitelnosti. A to jde vlastně o pouhý zlomek její někdejší krásy. Pro filmaře je to obrovská výzva – natočit krajinu, kterou všichni známe, denně se v ní pohybujeme.

V čem se Váš projekt liší od podobných dokumentárních cyklů o přírodě?

Úplně ve všem. Obsahem i formou. Nejde o přírodovědné filmy tak, jak je známe. Jde nám hlavně o pocit, který můžeme prožít, když si uvědomíme, v jak neskutečném prostoru žijeme. Diváky sice seznámíme se spoustou zajímavostí, informací, ale to hlavní, co bychom rádi předali, je právě ta emoce, pocit. Je v něm radost, nadšení, okouzlení, hrdost. Jedním slovem by se to dalo nazvat vlastenectvím, což je pojem, kterému se dnes spíš vysmíváme. Máme v nátuře se podceňovat, shazovat, ale pokud si uvědomíme, odkud jsme vzešli, tak pochopíme, že krajina je největší dar, který jako národ vůbec máme.

Čím je naše krajina, v porovnání například s Evropou, tak výjimečná?

Jsou to dvě různé věci. Krásnou krajinu nejde definovat, je to subjektivní hodnocení. Říct ale o krajině, že je výjimečná, se dá na základě holých skutečností. Základem výjimečnosti té naší je její pestrost. Ta je zase dána hlavně různorodou geologickou stavbou, která ovlivňuje spoustu věcí, včetně toho, co na ní roste. U nás můžeme během jediného výletu přejít z krajiny hor, vyčnívajících nad hranici lesa, přes krasovou krajinu s jeskyněmi až do nížin s mokřady.

Můžeme něco podobného spatřit i jinde?

Ve střední Evropě ne. Ta pestrost krajinu pocitově nafoukne, zvětší. Je to skoro jako kouzlo, jako když v Harrym Potterovi vlezou do kouzelného stanu a on je zevnitř mnohonásobně větší, než při pohledu zvenčí. A my se o tohle kouzlo dobrovolně připravujeme.

V čem ta výjimečnost naší krajiny tkví?

Máme rybníky, které jinde nemají. Takové soustavy, že člověk žasne. Jsou tu staré hory se spoustou jedinečností. Nejbohatší botanická lokalita střední Evropy, nejbohatší orchidejové louky střední Evropy, nejzachovalejší říční údolí, i ubohé zbytky lužních lesů jsou vlastně v rámci středoevropského regionu snad nejzrosáhlejší. Máme možná nejhlubší propast v Evropě, třeba i na celém světě. Ještě se nikdo nedostal na její dno, jedinečnou barokní krajinu, největší skalní města... Je toho tolik!

Při natáčení jste využívali speciálních technologií, jak se při práci v terénu osvědčily?

Dnes už to nejsou už nijak nedostupné technologie, s drony lítá kde kdo, časosběry cvaká spousta lidí. My ale do té krajiny s kamerou vstupujeme s tím, že víme přesně, co chceme natočit a jak to chceme natočit, aby to ve výsledku sedělo v daném příběhu. Pocitem, náladou, rytmem i obsahem.

Jak náročné je při takových projektech přizpůsobení se technologickým trendům?

Pokud máte myšlenku, kterou chcete sdělit, tak jsou jakékoli trendy vedlejší. Když jsme začínali, tahali jsme kameru po kolejích a jeřáběch – to třeba už dnes vůbec nepoužíváme, pojezdy jsou elektronické a efekt jeřábu nahradil dron. Nejdřív je záměr natočit scénu určitým způsobem, a teprve potom se pro ni hledá nejvhodnější technologie. Není to tak, že vyjde nové super makro a my kvůli tomu začneme točit detaily kytek. Naopak – víme, jaké květy chceme mít, a pak teprve volíme ideální technologii snímání. Lidé se většinou ptají na ty drony, pořád ještě je to něco nového. Já s tou technologií pracuju už několik let, a tak mi na tom nepřijde nic výjimečného; spíš se soustředím na to, aby záběry, které z výšky pořídíme, měly hlavu a patu, aby to nebyla oslava létacích strojů a jejich dovedností, ale krajiny. Každý projekt vyžaduje jiný přístup a ta změna a pestrost mě na tom taky baví.

Máte svůj vlastní štáb, který disponuje veškerou technikou. Podle čeho jste si jej vybíral?

To je poměrně dlouhá historie. Před pár lety jsem oslovil kameramana Michala Matušku s tím, že mám projekt o krajině. Michal je bojovník, je své práci absolutně oddaný. Dokáže čekat na to nejlepší světlo, i když my ostatní už jsme unavení a nejradši bychom to sbalili. Párkrát jsme spolupracovali ještě s Pavlem Zezulou. Pavel už dnes lítá s jinými letadélky někde úplně jinde, ale my máme pocit, že nám pořád pomáhá, že alespoň tam shora přisvědčuje. Nakonec jsem ke spolupráci na filmu o Pálavě pozval Pavla Vacka a od té doby spolu točíme. Každý jsme úplně jiný, ale myslím, že to mezi námi funguje. S Michalem pracuju na všech svých projektech, jsme přátelé. Lepšího kameramana bych si nedokázal ani vysnit. Práce v terénu probíhá v klidu, v pohodě, hodně se společně nasmějeme – třeba se to taky nějak na diváky přenese.

Jakou lokalitu se Vám povedlo natočit tak, že jste si řekl, že líp to ani nešlo?

Neodejdeme z místa, dokud takové záběry, o kterých bychom si tohle mohli říct, nezískáme. Samozřejmě, že vždycky může vyjít líp světlo, a tisíc jiných věcí, ale často i letecké záběry mnohokrát opakujeme, dokud nemáme ten, který je bez chyby. Není to tak, že vypustíme dron a pak něco z toho, co natočíme, vybereme a nějak poskládáme. Vstupujeme do krajiny s jasným záměrem. S Michalem Matuškou vidíme kamerou hodně věcí úplně stejně, ale on umí do záběru propašovat ještě něco, co člověka podvědomě až dojíhá. Pavel zase dovede s těmi drony tak obratně a přesně manévrovat, že si můžu dovolit, díky těmto dvěma klukům, realizovat svůj projekt o krajině bez tvůrčích kompromisů.

Není úplně běžné, aby české dokumentární filmy měly původní hudbu...

Na samém začátku jsem měl veškerou hudbu vybranou, nepočítal jsem s původní. Při práci na jiném projektu jsem ve studiu potkal Jana Maxiána. Dali jsme se do řeči a já zase dostal takový zvláštní impuls, jako v případě Michala Matušky – v určitý moment jsem nějak přijal za svou myšlenku, že pan Maxián s námi bude spolupracovat. Přitom jsem žádnou jeho věc neznal, věděl jsem, že účinkoval v kapele Nightwork. Honza má obrovský talent. Z jeho skladeb slyšíte, jak je hudebně vzdělaný, jaký má přehled. Je to hudební chameleon v tom nejlepší slova smyslu. Má výjimečný cit pro melodii, ale dokáže navíc do těch svých skladeb propašovat něco tak osobitého, že ho po chvíli prostě poznáte. Umí v hudbě vyjádřit nadhled, umí do ní dostat vtip, ale na druhou stranu se nebojí ani velkých epických celků. Jeho přínos projektu je zásadní, nejen díky té hudbě, kterou považuji za naprosto ojedinělou a světovou, ale namluvil i komentář. A namluvil ho skvěle.

Kromě Jana Maxiána jste také oslovil Aloise Švehlíka.

Původně padl nápad, že by komentář mohl být dialog dvou. To se mi moc nezamlouvalo. Nicméně když jsem nad tím přemýšlel, tak první, a vlastně jediný, kdo mě napadl, že by mohl představovat ten starší hlas, byl pan Švehlík. Nakonec jsme zvolili úplně jinou formu. Každou epizodu seriálu krátce uvádí a uzavírá pan Švehlík jako hlas toho, kdo už krajinou prošel, zná ji, pamatuje, jak vypadala dřív, vidí všechny změny, ke kterým docházelo a dochází. Je to hlas staršího, moudrého muže, nepřímo odkazující k našim předkům. Bylo pro mě velkou ctí se s panem Švehlíkem při práci potkat, jeho hlas i přednes jsou jedinečné. U Honzy Maxiána to vyplynulo úplně přirozeně. Má v hlase zvláštní směs chlapeckosti a mužnosti, patosu a zároveň nadhledu. Skvěle vybalancoval různé nálady. V jeho projevu slyšíte nadšení, okouzlení, a to se pro průvodce krajinou náramně hodí. Nechtěl jsem, aby poučoval, mentoroval, ale aby vyprávěl, a zároveň byl krajinou sám ohromen.

Co byste rád, aby diváci díky pořadu Krajinou domova spatřili?

Celý ten seriál je vlastně takovým podprahovým vzkazem. Ale moc nerad bych moralizoval nebo poučoval, chtěl bych diváky pobavit, dojmout. Přál bych si, aby tyto filmy lidem přinášely radost a třeba jim na chvíli ulevily od starostí. Protože můžeme mít těžký život, naplněný tvrdou prací, prokládaný různými ranami osudu. Ale žít ho v takové krajině vůbec není samozřejmost. Chtěl bych je provést krajinou tak, aby nevycházeli z údivu – tohle, že je u nás?

Jan Maxián: Díky naší krajině je ze mě daleko větší vlastenec

Jak jste se dostal ke spolupráci s Petrem Krejčím na dokumentárním cyklu Krajinou Domova?

Proběhla u nás tvůrčí a lidská chemie. Cokoliv spolu řešíme, mám pocit, jako bychom to již dopředu měli domluvené. Takovému stavu říkám souběžné myšlení. Důležitá je emoce, pocit, který člověk chce předat. V záběrech, které Petr Krejčí natáčí, je vše obsaženo tak čistě, že je naše společná domluva velmi jednoduchá. Seznámili jsme se až skoro neuvěřitelnou náhodou. Jdu vám takhle po chodbě České televize a skrz otevřené dveře zahlédnu siluetu pana zvukaře Leoše Martínka, který mimo jiné následně zvučil všechny díly Krajiny. Nechci samozřejmě rušit, ale v rychlosti nahlédnu do režie se záměrem ho pozdravit a popřát hezký den. Při vstupu do místnosti nabídne mírné osvětlení prostoru pohled na druhou siluetu, pana režiséra. Představíme se, pan režisér mi řekne, že mě zná nejen jako herce ale také coby hudebníka a skladatele, a zda bych mu, když už jsme se takhle náhodou potkali, neposlal nějakou ukázkou z mé tvorby. Zaslal jsem mu tedy několik ukázek jak z písňových děl, tak i scénické hudby z filmů, seriálů, divadel či reklam, a přišla mi skoro obratem odpověď, že bere za svůj úkol mě pro projekt Krajinou domova nadchnout a získat ke spolupráci. A to se mu povedlo.

Pro Petra Krejčího je téma krajiny velmi osobní již od dětství, Co krajina znamená pro Vás?

Emoce, domov a nepřeborné množství pohledů na krásu. Krajina je ve své čistotě a přirozenosti jednou z největších inspirací. Vypovídá nejen o sobě, ale i o lidech a všem živém, co je s ní spojené.

Každá její část je vizitkou toho, jak se v ní a s ní žije, ale také, jak se lidé o svou krajinu starají. Někdy je ta vizitka tak výmluvná, až mě to děsí.

Dozvěděl jste se díky netradičním záběrům něco nového, co Vás o naší zemi překvapilo?

Díky tomuto projektu jsem se utvrdil v tom, že naše země je opravdu krásná a unikátní. A to bych byl rád, aby zasáhlo diváka při pohledu na naši krajinu. Uvědomit si, jakou překrásnou zemi máme okolo sebe, a že stojí za to vážit si jí a pečovat o ní. Rozvíjet vše krásné a tím rozvíjet i sebe. Je to jednoduché - stačí se dívat a vnímat. Spousta malicherných problémů v našem státě by byla rázem pryč.

Není úplně typické, že dokumenty doprovází původní autorská hudba. V čem pro Vás, jako pro skladatele, byla práce na tomto pořadu specifická?

V tomto cyklu jsou skoro čtyři hodiny původní hudby složené přímo pro tento projekt. To je obvykle takových pět až osm celovečerních filmů. Ve většině případů je lepší, když se hudba projektu, jak se říká, „šije na míru“. Vychytá se každý okamžik, všechny návaznosti, dynamika, a může dodat ucelený tvar a jasný směr celému pořadu. Dokumenty mají většinou převzatou hudbu, protože je to rychlejší a levnější. Často se také hudba v dokumentu používá pouze jako podkres.

Jakou roli má Vaše hudba v pořadu Krajinou domova?

V tomto projektu je hudba jakýmsi spoluvypravěčem, dotváří dojem o tom, co vidíme, a vytváří potřebu o krajině přemýšlet. Celý cyklus není jen sled různých záběrů české krajiny poskládaných za sebou. Jde o důmyslnou mozaiku souvislostí, významů, příběhů, pocitů, které v interakci s divákem vytváří emoce. A hudba těmto emocím pomáhá v čitelnosti.

V čem Vás, jako skladatele, inspiroval obraz krajiny?

Nejdříve přišel obraz, poté hudba. Záměr pana režiséra je tak čitelný, že si krajina skoro sama říká, kde je potřeba jen lehce podržet napětí, kde je dobré hudbu velikášsky rozburáčet stejně jako ona, či jít proti ní v kontrastu, aby se zvýraznila její jedinečnost. Je to neskutečně hravé natáčení. Inspiraci beru v ní, v krajině. Jaký na mě dělá dojem, jaký pocit cítím, když se na ni dívám.

Věnoval jste se před skládáním hudby i teoretické přípravě?

Velkou výhodou bylo, že jsem zároveň i vypravěč tohoto pořadu. Provázím slovem spolu s panem Aloisem Švehlíkem. Texty jsme nahrávali vždy před kompozicí hudby, tedy jsem měl všechny informace, o čem daný díl je. Nejvíc vám toho ale stejně nabídne krajina jako taková svým vzezřením. To bylo asi při kompozici hudby skoro nejdůležitější; zesílit dojem, který z krajiny člověk může mít.

Pracoval jste s hudebními tématy, které by se v průběhu cyklu opakovaly?

Je několik motivů, které proplouvají celým cyklem jako tenká červená linka, od počátku až k závěru. Leckteré motivy spíš, než téma hor či vod, připomínají podobný osud, či emoce, které se na

některých místech krajiny opakují. Velký dík za to patří panu režisérovi, který zná skoro každý centimetr a stéblo trávy v naší zemi.

Režisér Petr Krejčí o Vás řekl, že jste pro něj jako hudební chameleon...

Mám rád pestrost a nevyhraňuji se na nějaký určitý styl či směr. Vybírám vždy to, co se nejvíce hodí pro danou situaci, ale aby si vše udrželo svůj ucelený tvar, záměr. O to je to zábavnější. Pan režisér má široký záběr přání, od elektronických minimalistických motivů až po velké symfonické melodie. Zatím se mu nepovedlo mě na něčem nacytat :)

V jaké krajině se Vy sám cítíte nejvíce doma?

To je těžká otázka. Asi nejvíce v místech, které nejsou násilně přetvářené k obrazu jednotlivce bez ohledu na okolí a soulad s ním. V místě, které je klidné a nabízí možnost se usmívat od rána do večera. Už od mala jsem hodně cestoval, naše rodina žije ve všech různých koutech světa, takže cestování zbožňuji. Vždy, když jsem v místě, které mě opravdu zaujme a nadchne, si říkám, že tam seženu nějakou chalupu, nebo domek, abych se do toho místa mohl vrátet, být tam jako doma. S hrůzou zjišťuji, že těch chalup bych měl už víc než sto!

Přehled jednotlivých dílů:**Divoké Jeseníky***Čtvrtek 21. dubna, 21.30, ČT2*

Nízký Jeseník je o polovinu nižší než sousední Hrubý Jeseník – nejvyšší hory Moravy. Rostou zde rozsáhlé bukové lesy, které krajíně dlouhých hlubokých údolí propůjčují osobité kouzlo. K nezapomenutelným zážitkům patří, když z těchto lesů po letních deštích stoupá pára. Tehdy se krajina tváří jako ve středověku. K tomu přispívá i velmi zvláštní hrad Sovinec, s nejrozsáhlejším opevněním svého druhu u nás. V jednom z nízkojesenických

údolí burácí snad nejkrásnější moravské vodopády, ale ve své podstatě jsou tou nejdivočejší částí této krajiny dva nenápadné vrchy, které však za sebou mají velmi bouřlivou minulost. Hrubý Jeseník se zvedá až nad horní hranici lesa. V nadmořské výšce nad 1300 m.n.m. les přechází do rozvolněných horských návrší, na kterých se už žádný strom ani keř neudrží. Jsou to ostrovy unikátní jesenické tundry. Zde vidíme pozoruhodné tvary skal, modelované mrazem. A nejen to. Nalézáme vzácné rostliny, které už nikde jinde na světě nerostou. Do podoby této krajiny dramaticky zasáhla doba ledová. Učinila první z celé řady následných kroků, které z Jeseníků vytvořily jedno z přírodně nejzajímavějších a nejbohatších míst kontinentu.

Vzpomínky na sopky*Čtvrtek 28. dubna, 21.30, ČT2*

České Středohoří nabízí jednu z nejfantasknějších krajinných siluet Evropy. A samotná krajina je neméně fascinující. Kopce, které připomínají sopečné kužele, hostí vzácná stepní společenstva. Navštívíme step v časném jaru, kdy zde kvetou hlaváčky a koniklece, ale i později, kdy se holé kopce vlní ve větru. Na jedné zapomenuté mezi objevíme jednu z evropsky nejvýznamnějších populací vzácné orchideje. Stejně fascinující jako krajina

přírodní, je ve Středohoří také krajina kulturní. Člověk z divočiny vytvořil zahradu. Slavkovský les je oproti Středohoří mnohem tajemnější, hlubší a také nebezpečnější. A to doslova díky výronům jedovatých plynů v Západních Čechách. Lidé je dodnes zaměňují za bahenní sopky, ale to co ukrývá Slavkovský les je ještě zrádnější. Panuje zde neviditelný zabiják. Země bublá, pohupuje se, prýští z ní desítky studených i horkých pramenů. Taky na rozsáhlých rašeliništích je smrt jako doma. Číhá hned při zemi, v podobě masožravých rostlin. Ještě jedno místo nesmí v příběhu o sopkách – nesopkách chybět: tajemné dno dávno vyschlého jezera, které ani po vyschnutí nikdy nezarostlo trávou nebo čímkoli jiným. Je totiž slané.

Delty bez moří

Čtvrtek 5. května, 21.30, ČT2

V Litovelském Pomoraví se na řece Moravě odehrává fascinující přírodní děj. Uprostřed nížiny se náhle, z ničeho nic, začne její tok rozdvajovat, drobit na menší, souběžná koryta. Zde se jako zázrakem dochovala nejopravdovější vnitrozemská říční delta Střední Evropy. Je obklopená nádhernými lužními lesy. V nich se zjara odehrává další přírodní divadlo. Les v několika etapách rozkvetne souvislými koberci všelijakých květů. Pestrosti života na povrchu sekundují

obyvatelé periodických tůní – podivní korýši, připomínající spíš krevety nebo trilobity. Podobně jako Morava na Hané se chovalo i Labe v Polabské nížině. Taky zde byla velká vnitrozemská delta. Zbyly z ní už jen náznaky, ale ty jsou natolik pozoruhodné, že z nenápadného, až fádního Polabí dělají jednu z nejzajímavějších krajin u nás. Najdeme zde staré lužní lesy i slatinné louky plné vzácných bylin. A také největší „živou“ dunu u nás.

Skalní megapole

Čtvrtek 12. května, 21.30, ČT2

Broumovský výběžek ukrývá největší pískovcová města kontinentu. Poprvé je uvidíme v jejich celistvosti, jako krajinnou strukturu. Pískovcové věže dosahují výšek přes sto metrů, a právě těchto sto metrů od sebe dělí dva odlišné světy: svět výslunných skalních zahrádek na vrcholcích skal a temných, vlhkých chodeb pod nimi. Tam panují podmínky srovnatelné s krajinami polárních kruhů. Ale Broumovsko nejsou jen Adršpašsko – Teplické skály. O kus dál se krajinou táhne monumentální přírodní schod, Broumovské Stěny. Je to dech

beroucí hradba. Pod ní leží drsně malebná kotlina, kterou lidé protkali alejemi, prošpikovali kamennými barokními sochami a ozdobili souborem velkých venkovských kostelů, které společně vytváří naprosto jedinečný celek.

Krasové podivuhodnosti

Čtvrtek 19. května, 21:30, ČT2

Kras je zpravidla spojován s jeskyněmi. Ale vápenec ve spojení s vodou dokáže divy i na povrchu. Ani zde nás však nebudou zajímat ty nejtýpější – propasti, závrtý či škrapová pole. Budeme hledat výjimečnosti krasové krajiny na jejím povrchu, a to na velmi malém území jedné části Českého krasu. Mezi Karlštejnem a bájným Tetínem se Berounka zahlubuje do našeho nejmohutnějšího vápencového říčního kaňonu. Na tomto prostoru a v jeho nedalekém okolí najdeme místa a jevy,

kteřé se skoro vymykají lidskému chápání. Potoky, které sice hloubí údolí, ale přitom se jejich dno neustále zvyšuje. Pěnovcové hrázky, které u nás jinde nenajdeme. Dvojitý skalní most, který je vidět jen z určitého úhlu. Nebo nádherná květina, která se naučila podpálit les, aby sama přežila.

Orchidejové hory

Čtvrtek 26. května, 21.30, ČT2

Bílé Karpaty na moravsko – slovenském pomezí patří k nejvýznačnějším přírodním a kulturním krajinám starého kontinentu. Budeme sledovat dramatický příběh této krajiny, který nám odhalí příčiny toho, proč jsou tyto hory tak výjimečné. Možná leckdo ani netuší, že u nás vůbec rostou divoké orchideje. Bělokarpatské louky jsou přitom nejbohatšími orchidejovými loukami celé střední Evropy. Uvidíme mnoho z nich, a mezi nimi i jeden

světový unikát! Mezi tou záplavou květů a harmonickou krajinou mineme i poslední funkční větrný mlýn svého typu u nás, nebo nefalšovaný „hobitín“ z vinných sklípků.

Královské lesy

Čtvrtek 2. června, 21.30, ČT2

Křivoklátsko je v krajině Střední Evropy zjevení. Z rozhodnutí prvních českých králů se tady nesměl pokácet jediný strom. Byla to jejich výsostná honitba, ve které se mohli cítit jako ve středověku i o mnoho staletí později. Až 19. století přestalo královský výnos respektovat. Potřeba dřeva byla tak silná, že nechat uprostřed Čech nechat růst divoký prales bylo nepřijatelnou výstředností. Královský hvozď v srdci Čech byl tak rozlehlý, že i když se z něj dochoval pouhý zlomek, je to pořád ještě jeden z největších zbytků přirozených lesů střeoevropské krajiny. Království černých čápů lovících ryby a skvrnitých mloků, kteří jsou tajemnou ozdobou zdejších potoků. Uvidíme dost možná nejkrásnější lesní krajinu nejen u nás – s korunami stromů spojených navzájem kam až oko dohlédne. S botanickými zahrádkami proslulých křivoklátských „pleší“, s divoce rozeklanými skalisky a nejstaršími českými hrady.

Dvojí srdce Vysočiny

Čtvrtek 9. června, 21.30, ČT2

Žďárské vrchy jsou nejharmoništější částí celé Vysočiny. Jejich krajina zůstala i po 20. století víceméně taková, jaká byla před tím. Jen na jejich úpatí se v 18. stol. odehrál jeden z nejosobitějších příběhů barokní architektury v celé její historii. V krajině, kde nejsou ani žádné hrady, protože byla kolonizována, až když byl stavební boom hradů v Čechách u konce, musel být Santiniho kostel na Zelené hoře zjevením. Budeme pozorovat mláďata výrů a sýců. A poznáme fenomén vrcholových skal se záhadnými prohlubněmi na temenech. Železné hory nejsou horami v pravém slova smyslu, ale v určitých ohledech si se skutečnými horami nezdají. I tady nahlédneme do pralesa, ve kterém rostou jedny z nejmohutnějších stromů u nás. Ale uvidíme také pralouky a jednu z našich krajinářsky nejpůsobivějších přehrad. V poslední epizodě seriálu se dostáváme k základnímu archetypu krajiny domova. Tím je pestrá mozaika lesů, polí, pastvin, luk, skal, rybníků, potoků a řek, vesnic a roztroušených samot.

Krajinou domova

pořadem provází: Alois Švehlík, Jan Maxián // **režie:** Petr Krejčí // **dramaturg:** Milan Vacek // **hlavní kameraman:** Michal Matuška // **hudba:** Jan Maxián // **kreativní producent:** Petr Kubica